

18. 12. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Aktuální změny v právní úpravě předkládání listin do sbírky listin veřejného rejstříku

Dne 1. 1. 2014 nabude účinnosti zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále rovněž jako „rejstříkový zákon“), v němž je koncentrována hmotněprávní úprava rejstříků stejně jako procesní pravidla související se zápisem, evidencí a výmazem těchto subjektů, na které se rejstříkový zákon vztahuje. Zákon rovněž upravuje sbírku listin, jež je součástí veřejného rejstříku, a stanovuje striktnější pravidla předkládání listin, jejichž zakládání vyžaduje rejstříkový zákon či jiné zákony.

Právní úprava účinná do 31. 12. 2013

Stávající právní úprava zakládání listin do sbírky listin nestanovila efektivní sankce za porušování povinnosti předkládat listiny, o kterých to stanovuje zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (§ **38i**) a další zákony, např. zákon č. [563/1991](#) Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (§ **21a odst. 4**)[1]. Jedná se o listiny, jako jsou např. platné znění společenských smluv, stanov, výročních zpráv, účetních závěrek aj.

Zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 (dále rovněž jako „**OSŘ**“) upravoval v ust. § 200de sankci v podobě pořádkové pokuty, kterou mohl předseda senátu uložit podnikateli, pokud neuposlechl výzvy soudu, aby mu sdělil skutečnosti nebo předložil listiny potřebné k rozhodnutí v řízeních ve věcech obchodního rejstříku **nebo aby mu předložil listiny, které podle zvláštních právních předpisů náleží do sbírky listin**. Pořádkovou pokutu bylo možno udělit pouze do výše 20.000,- Kč.

Nedostatek efektivních nástrojů rejstříkových soudů k vynucování zákonných povinností podnikatelů vedl k současnému stavu naplněnosti sbírky listin, která dle některých pramenů dosahuje pouze 25-50%.[2] Znamená to, že nejméně každý druhý podnikatel ignoruje povinnosti související s předkládáním důležitých listin, které jsou významným zdrojem informací např. věřitelů podnikatele, společníků či akcionářů, zaměstnanců atd. Z informace o činnosti podávané veřejným ochráncem práv za čtvrté čtvrtletí roku 2012 vyplývá, že **naplněnost sbírky listin obchodního rejstříku je velmi nízká, pouze 28%**.[3]

Právní úprava účinná od 1. 1. 2014

Výše uvedený neutěšený stav zřejmě reflektoval také zákonodárce, když v rejstříkovém zákoně v § **104** upravil obdobnou sankci obsaženou v OSŘ účinném do 31. 12. 2013 avšak s mírnou úpravou, jež spočívá ve výši uložené pořádkové pokuty. Tuto lze uložit do výše 100.000,- Kč. Soud je však povinen nejprve dotčenou osobu k předložení listin vyzvat.

Nadto ust. § 105 rejstříkového zákona obsahuje skutečně efektivní nástroj, s jehož pomocí budou rejstříkové soudy schopny vynucovat zákonné povinnosti zapsaných osob – **tímto nástrojem je hrozba zahájení řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací, a to i bez návrhu.** Zákon samozřejmě stanovuje přísné podmínky, za kterých bude možno přistoupit k popisované sankci.

Podmínky jsou stanoveny následovně:

- opakované neplnění povinnosti předkládat listiny do sbírky listin,
- potenciál závažných důsledků pro třetí osoby, které mohou nastat v návaznosti na nepředložení listin[4],
- předchozí upozornění ze strany rejstříkového soudu,
- poskytnutí přiměřené lhůty k odstranění nedostatku.

Rejstříkový zákon v § 106 dále stanoví vyvratitelnou domněnku, že člen statutárního orgánu právnické osoby, která neplní povinnosti podle § 105, **porušuje péči řádného hospodáře.** Konsekvence z toho vyplývající netřeba podrobněji rozepisovat.

Inspirace zákonodárce v zahraničí

Při čtení uvedených změn je patrná inspirace zákonodárce v zahraničí. Slovenský obchodní zákoník[5] v ust. § 68 odst. 6 písm. f) upravuje možnost soudu rozhodnout o zrušení společnosti v případě, že za nejméně dvě uplynulé účetní období společnost nesplnila povinnost předložit účetní závěrku do sbírky listin. Za zvážení by rovněž stála možnost diskvalifikace statutárního orgánu právnické osoby v případě, že společnost již byla ze strany rejstříkového soudu několikrát bezvysledně vyzvána k předložení listin, popř. možnost přímého pokutování statutárního orgánu (v řádu několika tisíc korun českých). Tyto možnosti obsahuje např. právní řád Irska.

Závěr

Výše specifikované změny lze kvitovat s povděkem, jestliže přihlédneme ke katastrofálnímu stavu, v němž se sbírka listin v současné době nachází. Zásadní otázkou v této oblasti je otázka personálních možností rejstříkových soudů. S ohledem na skutečnost, že od 1. 1. 2014 budou mít rejstříkové soudy na starosti taktéž spolky, jejichž správu má do 31. 12. 2013 v působnosti Ministerstvo vnitra, je nutno zamyslet se nad kapacitami, kterými rejstříkové soudy disponují. Jedním z hlavních problémů ne/naplněnosti sbírky listin totiž byl – vedle nedostatku efektivních sankčních nástrojů – **nedostatek pracovních sil, které by se mohly zaměřit na vynucování zákonných povinností stran předkládání listin do sbírky listin.**

Čas ukáže, zda nástroje, které jsou rejstříkovým soudům svěřeny k vymáhání práva, budou aplikovány vůči osobám, na které se výše popsané povinnosti vztahují. V každém případě lze tuto změnu hodnotit jako změnu k lepšímu.

Mgr. Lukáš Regec,
advokátní koncipient

[LAW GROUP](#)

Zahradnická 6
603 00 Brno

Tel.: +420 543 213 928
e-mail: office@lawgroup.cz

-----
[1] Zákon o účetnictví upravuje sankci za porušení povinnosti dle §21a, které ukládají finanční úřady. V tomto článku se však zaměřuji toliko na sankce ukládané rejstříkovými soudy.

[2] Tisková zpráva společnosti CRIF - Czech Credit Bureau, a.s.: Účetní závěrku za rok 2011 nezveřejnilo v řádném termínu 79 % firem [online]. 25. 2. 2013 [cit. 9. 12. 2013]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Veřejný ochránce práv: Informace o činnosti podávaná veřejným ochráncem práv dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. [349/1999](#) Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů za čtvrté čtvrtletí roku 2012 [online]. 23. 1. 2013 [cit. 9. 12. 2013]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Má se za to, že nepředložení aktualizovaných listin podle § 66 písm. a) až c) a j) rejstříkového zákona může mít závažné důsledky pro třetí osoby.

[5] Zákon č. 513/1991 Z.z., obchodný zákonník.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)